דער בראַווער פּחדן

זונטאג, אויגוסט 14, 1938

פון מעינקע קאַ...

1.

וועגן פרייד און אומעט

אייביג וועט דער פחדן — פאר פינצטערניש זיך שרעקן
און אייביג אויף טונקעלן שטעג דעם טרים באפאלן
און דרייען זיך היילינג און ריטשען גערעכט:
„העי, מאַמע, אהער ניב שטראַלן,
ליכט — פאר דורות נעכט;
העי, מאַמע, אהער גיב פרייד,
פרייד — פאר אומעטיגע יונעכט.
דעם נעכטן האט שוין די צייט דערוואָרגן,
דעם מאָרגן — פאר קרענקלעכע בטלנים.
דעם היינט גיב אהער, אהער דעם היינט —
א היינט מיט טעמ'ען פול, ווי מיט זאפט געשמאַקע
פערער.

פון דיין ליד — גלאַצט בית־עולם־שרעק.
דיין ליד — א טונקעלער וועג צום טויזן־יאָר.
ניט שטעק דיין אומעט אין אונזערע טונקעלע רעדער".

אהא, בראַווער פחדן, דיין פויקנדיגער רוף
וועט געווים פון דריטאל, א ציטעריג העזעלע וועקן.
נאר איך וועל צום שלאַכט ניט פירן —
מיין ליד, מיט שטרויענעם גוף,
אויב אפילו טויזנט מאל רויט צעצונדן
מיט גבורה פון שטראָל, ווי קען כלעו בערג דרייען?
דעם מעכטיגן פיינט, ווי וועסטו שרעקן,
אויב אפילו, ער זאל אליין זיך בינדן.

דיין וואָרט — א מילב מיט פאַנטאַסטישן פויסט,
מאַנט פרייד — א פ'אַמן די גרויס,
וואס קען נאך אומעטיגער זיין?
פון גרויע רייד — אזא שטורעם,
וואס קען נאך גרויער זיין?
פון גרויע רייד — אזא שטורעם,
ווער קען דערהערן?
מיט האַרץ פון שטאָל, מיט רויאיג בלוט,
ווי קען מען שווערן?!

2.

וועגן נעכטן, היינט און מאָרגן

אוי, ברידער פון נעכטן — אוי, שוועסטער פון מאָרגן,
עס שווערט מיין האַרץ, עס שווערט מיין בלוט,
איך וועל ניט בייזע ציין צעקריצן;
איך וועט ניט גרייכן דעם פחדנ'ס מוט,
איך וועל מיט האַרץ און מיט בלוט אייך שיצן.

אייביג וועט די אומעטיגע אלטקייט יונג האַלטן די
ווייגע.

אייביג וועט דער ווייטסטער מאָרגן,
געאָרעמט מיט דעם ווייטסטן נעכטן,
דורך צוויבער פון דעם נאָענטסטן ה"ב' שיינען.

3.

און דו ביסט אומעטיג ווי טויזנט קוני־אײלאַנד זונען

דיין צאָרן — א פייער־ריין,
נענונ געווים דעם אומעט פון א פליגעלע פאַרברענען —
וואָלט נאָר דיין האס געבן דעם פיינט אין אויג א גראַבל;
וואָלט נאָר דיין פּאַס קענען
א פּראַסטינ שטיבעלע באהייצן.
ס'פּלאַצט דיין וואָרט ווי ליכט א מבול, —
נענונ אזש — די נעכט פאַרפּלייצן,
נענונ מיט שטראַלן — דורות שיך צו פוצן;
נאָר מיר ווערט פינצטער־פינצטער פון אזויפיל ליכט
און מיר ווערט טרויעריג־טרויעריג פון אזויפיל פרייד
און נאָר דיין פרייד קען מיך שרעקן,
ווי אין א מעשה־ביכל — אַמאָל־אַמאָל,
אין מיכאַלישעק, ביינאַכט ארום בית־עולם —
אַ גולם, מיט אויסגעקלערטן קול,
מיט א שריי־געוויכט
און אין תכריכים־קלייד,
פלעגט די מתים מיט א פריילעך האָפּקע וועקן.

ווייל דו ביסט אומעטיג ווי טויזנט קוני־אײלאַנד־זונען,
איז אומעטיגער פון אלע אומעטן דיין פרייד.
ווייל פריידיגער פון אלע פריידן קען דעם דיכטער'ס
אומעט זיין.

האָבן מיינע טעג — אזויפיל אומעט געזונען,
און ווי ס'קען אויף די פינצטערניש אין עכטן ליד ...
אין פּאַראַן אויף פינצטערניש — אין מיין פרייד.

איך גיב דיר אלע טייכן פון פלייצנדיגע קראַנען,
איך נעם א טראָפּן — פאַרקלערטן טוי.
איך גיב דיר אלע רעגנבויגנס פון ווערטערדיגע ...
איך נעם פון אלע פייערן — אן איינציגן פונק
און האַלט האָב איך אזוי,
אן איינציגער פונק — דורך אלע פינצטערנישן ...
און האַלט האָב איך אזוי —
זיין אליין דאס ליכט וואס העלט דעם חושך ארום ...

איך האָב געזען,
א פּחד — דער בלינדקייט צעהעלן,
איך האָב געזען,
א פונק — אלע פייערן פאַרשטעלן —
א זונפאַרגאַנג ווי א פאַרטשאַד אויסגיין,
א האַרבסט — דערנער צעבליען.
איך האָב געזען —
דעם שענסטן פויגל אויך פון וואָרים זיין יניקה ...
און איך וועל ווי דער פחדן זיך ניט שרעקן.
מיין נאַכט אויסשאַן נאַקעט אפילו אין פרייד ...

4.

די תפילה פון באַראַבאַן

— ווײ, שרייט דאס בלעך פון באַראַבאַן,
ווי זאל איך אויסבענקען די וואָלקנס,
אז ניט דער רעגן —
נאָר א האָגל האַרטע רייך פויקט אין מיר.

— קום א אומעט, קום א ליבעטער, קום,
ווייל אנדעריש איז אן דיר מיין פרייד — פון פרי...
ווי אנדעריש ס'איז — א רוסטיגע פינצטערניש א...
פרייען
פון פאַר'טישאַט'ע פינצטערניש — אין טויטן־ק...

— א טרויערנדיגע פלייט,
גיב א טונקלקייט וואָס נאָנט ביז לויטערסטן שיין
א שיין וואָס נעמט ארויף ביז טונקלקייט.
א גיב א פרייד וואָס שוידערט אויף ביז טרערן,
א פרייד — א טרויערנדיגע פלייט,
וואָס הויבט די טיפן אויף
און טראָגט זיי ביז דער בענקענדיגסטער הויך א...
א גיב א פּיין וואָס זאל ישנטעזן די וואָר.

א בריוו צום רעדאַקטאָר פון דער „מאָרגן־פרייהייט"

חשוב'ער חבר מ. מינקע!

איך האָב אנגעשריבן דאס ליד „דער בראַווער פּחדן"
פאַר דער „מאָרגן־פרייהייט", ווי אן ענטפער צו צוויי מיט־
גלידער פון „פּראָלעטפּען", וועלכע האָבן געהאַלטן [illegible]
גע רעדעס וועגן מיר, ביי א „פּראָלעטפּען"־פאַרזאַמלונג. איך
בין אָבער זיכער ניט אויסן, אז דאס ליד זאל דינען בלויז ווי
אן ענטפער צו אָט די צוויי שרייבער. איבעריגנס ווייל
איך ווייזן די [illegible] פון אײנמאָל פאַר [illegible]
ארומטליקן דאס פּראָלעטאַרישע ליד און אומצאָליגע, אומ־
גרויסיגע עקן, וועלכע דערלאָזן בשום אופן ניט דעם וואוקס
און דער פּראָלעטאַרישער ליטעראַטור אין אַמעריקע. יאָרן
האָבן דיכטער ביי אונז מער צוליב מאָדע, ווי צוליב אויפ־
ריכטיגקייט, צוגעפּאַסטע פּראָלעטאַרישע, [illegible] עקן־
צו שטיצונגען, וועלכע האָבן ווירקלעך קיין שייכות ניט געהאַט
מיט דעם באַפרייאונגס־קאַמף, ווי [illegible] דיכטער מיט [illegible]
[illegible] עקן, ווי זיי וואָלטן [illegible] מיט דער [illegible] צוריק
צו דער [illegible].

איך פּרואוו אין אָט־דעם ליד באַווייזן, וועגן פרייד און
אומעט, אז [illegible] מוז געבאָרן [illegible], [illegible]
פרייד; אפילו פינצטערניש קען אין עכטן ליד שיינען; אז
זיך [illegible] פרייד איז — וואַנזין, און געווים אויך
[illegible], וואָס [illegible], צום [illegible], אויך
שטאַלץ אין אונזער פּראָלעטאַרישער ליטעראַטור — וואַנזין
ווארים ווען דיכטער [illegible] אין פּנים אזוי, אז מען קען
זיי ניט אונטערשיידן, אזוי, אז מען קען זיי ניט דערקענ־
ען, איז עס פּונקט ווי א מענטש זאל פּלוצלונג דערזען אין
[illegible] אויף אלע מענטשן — איין פּנים, זיין פּנים דאס איז
וואַנזין.

[illegible] חבר [illegible], מיר זאָלן זיך לערנען [illegible]
— פאַרשיידנאַרטיגע סטילן, ריטמען און זשאַנרען, אויך
אז אונזער פּראָלעטאַרישע ליטעראַטור זאל ווערן א רייכע, מיט
[illegible] סימפאָניע, פאַר דעם איז נייטיק צו זעען דעם
טאַלענט [illegible] קוואַל — אויפריכטיקייט. ווען א פּראָ־
לעטאַרישער שרייבער איז אויפריכטיק, וועט ער ניט קע־
נען אין זיינע ווערק ניט אָפּשפּיגלען זיך די אומגערעכטיק־
קייטן פון דער ברוטאַלער וועלט, און ניט מעכאַניש, נאָר אָר־
גאַניש וועט פון ליד ארויסוואַקסן דער קאַמף פאַר א נייער
וועלט, דער קאַמף פאַר א שענערן מענטש.

א ווערק, ווי רויט דער מחבר זאל ניט פּרואוון פאַרבן,
אויב ניט אויפריכטיק, איז עס דווקא אַנטי־פּראָלעטאַ־
ריש. דווקא א פּראָלעטאַרישער דיכטער מוז שרייבן ערלעך,
וועגן דעם וואָס עס רודט אין אים ארום די טיפסטע [illegible],
[illegible] די אויפריכטיקייט [illegible], און ס'איז [illegible]
[illegible] ליגן אז בלויז דער סאַמע נאָ[illegible] היינט
אינטערעסירט אים און קען בכלל אינטערעסירן [illegible]
[illegible] שאַפונגען. (איך מיין דערמיט ניט צו זאָגן אז
אין דעם נאָענטסטן היינט, קען מען ניט שרייבן גרויסע
ווערק), און עס איז א געמיינער ליגן אז [illegible]
[illegible], קען דעם אַרבעטער דערהויבן — ווייזן דאס
אמת'ע ליכט.

א פּראָלעטאַרישער דיכטער, וועלכער [illegible] מיט זיין
ווערק קען קיין גרעסערן פאַרברעכן געגן דעם [illegible] ניט
באַגיין.

האָפנדיק אז איר וועט דאס ליד „דער בראַווער פּחדן",
ניט איגנאָרירן, פאַרבלייב איך,
מיט חבר'שן גרוס, אייער, מעינקע.